

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 91.

V Ljubljani, v četrtek 22. aprila 1886.

Letnik XIV.

Govor princa Alfr. Lichtensteina o posvetovanji brambovske postave 15. aprila t. l.

Slavni zbor! Pred vsem prosim priznana, ako danes potrpežljivost gospodov dalje uporabljam kakor je sicer moja navada. Koj iz začetka naj me izgovarja to, kar je sploh znano, da v resnici ne govorim nikakor rad, tedaj malo kedaj in če me sila prižene, kar moči, kratko, tako kratko, kolikor to dopušča važna reč, ktera se obravnava.

Za besedo sem se pa v tem važnem predlogu oglašil zato, ker se mi potrebno zdi pred vso zbornico, na mestu, na vso moč javnem, razviti svoje prepričanje tako, da se domoljubu, ako ima potreben pregled nad vse razmere, kaže žalostna potreba sprejeti te vladne predloge, a pri svojih izpeljavah pa nikakor ne nameravam, da bi olepšal nektera vse-kako težka bremena ali zmanjševal, kakor se bodo v resnici prikazala. Nikakor tudi nočem tajiti, da ste v tem postavnem predlogu dve reči ob enem obravnani, ki niste v zvezi, ali naša posebna brambina osnova ji je spravila prisiljeno v zvezo.

Kar danes nameravam in doseči hočem, je naslednje: Iz sestave drugih brambinih vstav hočem dokazati, da so v naši brambini ustavi nekake posebne pomanjkljivosti, neodvračljiva potreba pa sili, da se tukaj pomaga na korist skupne države, dokazati hočem, da se ta potrebna pomoč doseže s tem vladnim predlogom in le v tem vladnem predlogu semore doseči v ovi obliki, da po eni strani dosežemo svoj namen za čas vojske in drugič, da se ob istem času ognemo večih bremen o času miru. Ako površno pregledam razne brambine ustave večih celinskih evropskih držav, tako vidim, da se je v zadnjih tridesetih letih mnogo prav do dobrega premenilo. Te premembe imajo troje mer. Tičejo se oboroženja števila bojevnikov za čas vojske in njih sposobnosti (kvalitete).

Kar se tiče oboroževanja so se za časa krim-ske vojske in še več za časa laške vojske l. 1859

risani topovi v čedalje boljših podobah povsod vpe-ljali. Za vojsko l. 1866 so si upeljali ostroguše na-zadavke in sicer take, ki so veliko zboljšane mimo prvih te vrste, namreč nasproti puški na netilno igro in vse armade so jih sprejele; dalje so se vršile pri vsih armadah spremembe, ki daleč in na globoko segajo; načelo občne brambovske dolžnosti so spre-jele vse kontinentalne (celinske) države Evrope, nektare že po vojski leta 1866, po vojski l. 1870 pa vse. Doslednje izpeljana je bila teorija splošne brambovs-ke dolžnosti, prav za prav le na Nemškem in tam takoj na prav jednostaven način namreč v zvezi s pa-metno zistemo protivračevanja (kompenzacije). Po drugih deželah je na to načelo občne brambovske dolžnosti zelo uplivalo staro izročilo sprejeto iz časa vse drugačne osnove, a v praksi je na to dolžnost vplivala politika, državno pravo in denarno stanje. A nekaj so povsod dosegli z upeljavo, namreč države med seboj so se skušale, ktera bode imela več bo-jevnikov. Ko se je Francoska po veliki vojski l. 1870 pripravljala v vojaškem oziru preosnovati se, stvarila je mnogo vojaških uredb, ki so v svoji skupnosti pre-kosile napor Nemcev iz vojske l. 1870. Zmagovalen Nemec, ki je previdno in spazljivim očesom gledal te spremembe pri sosedu, je bil potem zopet prisi-ljen prizadevati si, da po eni strani ne zaostane, ne, kar se tiče števila niti kakovosti vojakov. Ne zdi se mi potrebno truditi gospodov, da bi navedel števila in brojke, števila, ki bi obsegale stan vojske raznih držav. Brojke ki bi pripovedovale, koliko se jih vsako leto potrdi in kateri letniki se prevzamejo, od tega dvojega zavisi število vojakov ob vojskinem časi.

Ne smatram tudi za potrebno, navesti števila vojakov za čas miru, da si ravno bi primerjaje šte-vilo vojakov v miru, s številom vojakov, ki se jih namerava doseči, prav zanimivo dalo zaključiti na kakovosti vojen (iz kakošnih bojevnikov se namreč sestavljajo vojne za čas vojske). Ako pogledate vzpo-redne tabele — kakoršne so ali ktere si vsak sam lahko iz raznih spisov sestavi — zadobite v tem jasne pojmove. Brojke in števila govoré tako jasno, da jih vsak ume. Enaka brojka vzbudi v vsaki glavi

enak pojem. Zato opuščam opisovati kako se to (vojna po številu) množi.

Veliko težje je nestrokovnjaku in veliko bolj se trud izplača, da se mu pojasni skrivnostno poročilo, ki se prikaže ta čas, ako se primerja število, ki je narastlo z kakovostjo (kvaliteto) dotičnih vojnih trum. Gospoda moja! Recimo, da je dvoje narodov enakih vojaških krepostij vežbanih ob enem po častnikih trudoljubnih v svojem poklicu, ki enako umno po-stopajo pri načinih vežbanja, tako se bode, kar se tiče vsposobnosti vojnih trum ob vojskinem času, pokazala ta okolnost, da vsposobovanje raste ali pada v isti meri, kakor raste in pada denarna brojka v vojnem budgetu mirovnih let, a vse to do nekake odločne stopinje, potem pa tudi ne več. Z denarno brojko v vojnem budgetu mirovnih let raste in pada namreč, koliko je vojakov pod puško ob mirovnem času. S tem pa raste in pada tudi čas izurjenja za vsacega posameznega iz vsake posamezne nabire (kontingenta) novakov. Dalje časa, ko se posamezen izurja, bolj more tud izvežban biti, to velja tudi za nasprotno.

Edino pametno ravnilo, edino prava vojaška misel o osnovi je tedaj ta: V vojnem budgetu za mirovna leta se ima toliko denarja postaviti, da se mora toliko vojakov sklicati, da ostane vsak posa-mezen mož iz vsacega nabora v mirovnem času toliko časa pri vajah, da bode sposoben, v vojskinem času zadostovati vsem zahtevam in dolžnostim. Vsaka ura, v kateri ostane dotični, ko je bil izurjen še pod puško, v vojaškem oziru nima nič vrednosti in se ne dá opravičiti, kar se tiče denarstva, ker si s tem za vojsko nič ne pridobi.

Ako se na to oziramo je zopet le Nemec pravo misel doslednje in logično iz teorije v prakso pri-nesel. Nemški vojni budget v mirovnem času za-dostuje namreč, da 1. nabere veliko vojakov, kateri se uvrste za čas miru v vojno in 2. vsak tak nabor (Recrutencontingent) se obdrži zadosti dolgo navzočen a vsi skupaj enako dolgo, da je vsak posamezen zadosti izurjen, da tako pride do te stopinje, kakor so vsi sploh izurjeni.

LISTEK.

O propadu bolgarskega naroda pod turskim jarmom.

(Dalje in konec.)

1883. leto.

Znamenita prememba vršila se je to leto. Se-danji apostolski administrator Nil Izvorov je postal nadškof s stolico v Carigradu, ves drug misijon je bil pa razdeljen v dva apostolska vikarijata za Tra-cijo in za Macedonijo. Tracija, t. j. Drinopolje je dobil msgr. Mihael Petkov, eden tistih dvanaesterih, ktere je Brunoni še dečke poslal v Rim, da so bili tam poučeni za duhovne. Za Macedonijo je pa po-stavil sv. oče Lazara Mladenov-a, mašnika iz reda Lazaristov, ki imajo mnogo zaslug za te kraje. Msgr. Petkov je dobil naslov: škof iz Hebron-a, msgr. Mladenov pa škof iz Satale.

Dvoje pisem Mladenova nam kažeta sliko ondotnih misijonov, veselo, a tudi žalostno, po eni strani se najlepše kaže za katoličanstvo, po drugi strani pa je misijon zelo reven, in to hoče vse

vničiti. 70 vasi, ki imajo 60.000 ljudi je katoliških po zadnjem izkazu 22. januarja l. 1885.

Pripravljalna dela so dolgo trajala, a sedaj je vse gotovo in žetev je zrela. Misijonarjev je več, ljudje so bolj podučeni in manj nezaupljivi, nepri-jateljji opešani, oslavljeni, skoraj onemogli. Se vé, da katoličanstvo še ni prekrvasilo ljudstva, a ljudje zahterajo poduka, trume so, ki kličejo po kruhu. A žalibog, da ni pripomočkov.

Da ni priprave cerkve, se najbolje vidi v škofijski stolnici (v Solunu).

V Solunu je več Bolgarov, mnogo je že kato-likov, trikrat več bi jih bilo, ko bi imeli katoliško cerkev. V latinsko cerkev Lazaristov jih ne smemo vabiti; preveč imajo še presodkov do katolikov in preveč so le-ti vkoreninjeni, da bi imeli za dobrega kristjana tega, ki bi bil pri latinskem bogoslužnem obredu. Ostane le privatna kapela oo. misijonarjev. To je edina kapela, ker se sedaj more brati sv. maša, ako se vse skupaj vzame, je prostora komaj za 14 do 15 oseb.

Razkolniki imajo več cerkvá, nektare so velike in prostorne, ali ni to velika skušnjava ubogim ljudem, iti k razkolniški službi božji? In kje bode škof govoril k svoji čedi? Za to ima le sobo.

Ljudje ga obiskujejo drug za drugim, da govoré ž njim in ga vprašajo za svét, a toliko, da se ne podušé, ako jih je več nego 10 v sobi. Ali je mo-goče v teh okolistavah apostolsko delovanje? Vele-dušen katolik nam je prepustil stavbeni prostor brezplačno. A že tri leta je prazen in nanj vozijo šuto.

Misijon potrebuje seminišča.

„Da podučujemo dobrosrčno, a nevedno ljud-stvo, potrebujemo duhovnikov. Na pope, prestopivše iz razkola, se ne moremo zanašati. Imajo sicer dobro voljo, a so nevedni, kakor njih čede: oženjeni, skrbé za obitelj, ktera jih dostikrat zadržuje, ubogi so in toraj prisiljeni, da se preživé z delom njih rok. Nov rod duhovnikov mora nastopiti, ki bode že iz mla-dosti vzgojen v katoliški pobožnosti, v katoliški go-rečnosti. Seminišče nam mora dati podučeni uče-nikov za mladost, ker drugih takih zavodov ni, kajti le po mladini se mora obnoviti to nevedno ljudstvo, ki je v presoji vzrastlo. Seminišče je edino varna podlaga za poslopje, ktero hočemo postaviti. Vse naše pripomočke smo v to obračali. Veliko poslopje je že zgotovljeno. Poklicanih za mašništvo imamo tudi mnogo; začetek s 24 leti je že storjen, ko se prične seminišče, bodo le-ti drugim lep izgled, da-

Pri drugih vojnah se marsikaj greši zoper to edino pravo misel in sicer na dvoje načinov. Francoska, ki je zelo bogata in za vojni budget še več izdaje, kakor nemška država, napravlja dvoje pomot. Prvič ravno napačno, da ne izpeljuje jednostne osnovne misli, dasiravno ima denarja za to, ter ne sklicuje vseh nabranih vojakov, kolikor jih spada na eno leto, in jih tudi ne izuri enakomerno, marveč Francoska razdeli novake na dvoje različne razrede, in jih tudi ne izuri do enake stopinje. Greši pa tudi, da v vsaki teh dveh kategorijah obdrži posameznega dalje, kakor je potreba, da se izuri do te stopinje, kakor se zahteva pri njegovi kategoriji, tedaj greh zoper denarno gospodarstvo v vojnem budgetu. Bolj pogosto se pa greši ravno temu nasproti, kar se pa lože dá izgovoriti, ker ni za to denarne brojke, pregrešek pa je ta, ako se namreč po eni strani prevdari, koliko naj ima vojna moči in koliko močni naj bodo nabori, iz njih vsote po letnikih se sestavlja vojna moč; po kateri strani pa pogledamo denarno brajko, ki se ima za to porabiti, spoznalo se bo, da je pri mnogih vojnah nemogoče imeti dosti vojakov v navzočnosti. Iz tega pa sledi, da posamezni nima dosti časa za izurjenje, in tudi ne more priti do tega, da bi bil zadosti izurjen. Dalje tudi sledi, da vse take države gledajo le na to, koliko da imajo vojakov, a ne kakšne imajo.

(Dalje prih.)

Iz pruske gospodske zbornice.

Dolgo časa že opazujemo vojsko zvestih nemških katoličanov na Pruskem ter občudujemo pogum v neznosnem trpljenji in preganjanji zaslepljene države. Kakor vse kaže, so si s tem priborili če tudi še ne popolne prostosti, pa vsaj strpljiv položaj do boljših časov. Razun zgovornega, vedno pripravljenega Windthorsta in za njim stoječega neupogljivega „centruma“ v državni zbornici je bila pretekla dni najimenitnejša bitka v gospodski zbornici; odločivna govora pa škofa dr. Koppa in kancelerja Bismarka. Marsikterim naših bralcev bo gotovo vstreženo, zlasti tistim, ki nimajo prilike, govora v nemškem jeziku brati, če jim tu to nekoliko narčtamo.

Škof dr. Kopp je rekel: Dovolite mi, gospoda, da vpeljavne besede predgovornika dalje snujem. Zares strupena rosa je, koja leži na našem državnem življenji, ter vse politične in cerkvene razmere pokončuje. Celó velikanskega razvitka naše očetnjave ne moremo biti prav veseli. Natoleljivost, nezaupnost je razdvojila posamezne ude splošne očetnjave; nepokoj in nezadovoljnost prijema se v širnih krogih, tudi takih, kateri se državnim koristim ne morejo odtegniti, celó tudi obravnave javnih koristi trpijo pod tem nesrečnim vplivom.

K temu se pridruži, da se v verskem bojevanji obrabljajo najboljše državne moči ter se odtegujejo najvažnejšim deželnim zadevam. To je, o kratkem rečeno, naš položaj, ki traja že poldrugo desetletje.

V ta nesrečni položaj smo zašli z nesrečnim početkom, da smo hotli, da smo skušali cerkvene razmere enostransko vravnati brez ozira na ustavo

cerkve in na njene pravice in svobodo. Vsak dan nam je prinašal novo škodo, ter nas prepričeval, da maja dnevi leta 1873 so bili prav nesrečni dnevi za našo očetnjavo. Ni moj namen, preiskavati, kdo je vse to zakrivil, vsaj se nismo zbrali, da bi drug drugemu očitali, ampak da bi spravljive in mirne poti iskali, koja bi nas izpeljala iz tega zakotja zmotnjav in škodljivih dejanj. Že šest let sem si državna vlada prizadeva, iz tega zakotja priti, ali kako daleč je še od tega, spoznavamo vsak le čedalje bolj. Kje pa je vendar vzrok, da toliko dobre volje (!) in toliko poštenega prizadevanja (!) nas ne pripelje v kraj miru? Vzroka sta po mojih mislih dva: da se vlada neopravičeno boji, prehitro v kraj miru priti, in ta strah jo zadržuje, velik potreben korak v to storiti. Drugi vzrok pa je ta, da je vlada napačnega mnenja, da zamore in sme cerkvene razmere sama enostransko vravnati brez porazumljenja z cerkvijo. Cerkevne zadeve se dajo vravnati le z njenim porazumljenjem; kjer tega ni, je ves trud zastoj, kakor nam spričuje vsa preteklost. Rad pripoznam, da je državna vlada to napačno pot vendar enkrat zapustila, ter se s cerkvijo v razgovor podala, naj si že bode tudi le zato, da izve njeno mnenje. To edino je pa tudi prava pot, po kateri je mogoče mir zadobiti. Ta korak je toraj napredek k boljšemu, rad spoznam, a zraven pa tudi rečem, da le vnanji, formalni napredek, ki nam dejansko nič ne pomaga. Zakaj, gospoda moja, kaj pa je namen in kaj hočemo s svojim delom doseči?

Vse stranke so se prepira naveličale; vse iščejo miru, ki naj bi nesrečnim razmeram konec storil; vsi želijo škodo popraviti, ktero naše državno življenje v tem boju vsaki dan trpi. Tu sem jaz mnenja, da zaradi tega vzroka moramo pri našem postavodajalnem delovanji natančno premisliti ter pred očmi imeti mnenje dežele, mnenje vseh strank, da, celó mnenje inostranskih. Le pogledjte vedno naraščajoče prizadevanje prekucuhov, in pripoznati bote morali, da je neobhodno potrebno, državno življenje vtrditi. Pogledjte pa dotični državni predlog in odgovarjajte si na vprašanje, če s tem pridemo do zaželenega miru. Jaz moram vprašanje zanikati. Naj dobijo predlogi postavno moč, homo od cilja in konca pač še daleč proč. Naj o tem le o kratkem spregovorim.

Vladni predlog res odstranjuje državni izpit; a s tem se odstranjuje le podrtina, koja se je že naredila s postavo dne 31. maja 1882; drugi pogoji za zadobljenje služb pa ostanejo nespremenjeni. Potem hoče vladni predlog, artik. 2, vzgojo duhovščine na novo podlago postaviti. A kar se tiče gimnazijalnih konviktov, so bili ti že prej dovoljeni, ali pogoji, s katerimi se dovoljujejo, so taki, da se nam jako sumljivi zdejo. Splošno šolsko državno nadzovanje nam dela velike skrbi; ker vsak mora priznati, da državno nadzorstvo v tej splošnosti, brez določenih mej, ima v sebi mnogo nevarnosti za vedno nove razprtije.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. aprila.

Notranje dežele.

Knotzov tabor se je *Herbstovim prijateljem* v lase spravil in nekdanji najboljši prijatelji se sedaj med soboj navsaje, da je groza. Povod temu ravnanju je bilo glasovanje za domobransko postavu, kateri se je prusjanski Knotz takoj in vedno po robu postavljaj. Herbst in tovariši njegovi so pa vendarle imeli še tolikanj avstrijske vesti, da so za nje glasovali. Zato se je pa „Reichsb. Zeitung“ nad Herbst in tovariše spravila, katerim očita: „da je politika avstrijsko-nemškega kluba v resnici jako omahljiva. Kakor šiba v vodi vije se sem in tje brez prave podlage, brez prave zaslombe, obnaša svoj plašč tako, kakoršen je ravno veter, ki iz dvornih višav vleče. Herbst si noče h krati na obe strani stališča podreti, na zgoraj namreč in na spodaj, zato je pa njegova stranka še vedno med dvema steloma na tleh.“ Svoje dni je ravno ta Herbst nemško-narodnemu klubu očital, ko se je ta na podlagi „večje robotosti“ (schärfere Tonart) na lastne noge postavil, da ruši nemško disciplino. Kdo pa jo sedaj ruši, vpraša „R. Z.“? Ali ni to ravno tisti Herbst, ki je rušenje svoje dni nam očital? Glej jo satansko zlobnost! Glasovanje za domobransko postavu ta pruska četa smatra za rušenje nemške discipline. Splošno so pa razmere med nemškimi liberalci take, kakor smo že večkrat rekli, da so se začeli sami razjedati.

Vprašanje o novem *dalmatinskem guvernerju* dviguje že dolgo časa več prahu kvišku, kakor ga je treba. Dva generala sta na dnevnem redu, o katerih se splošno govori, da se bo eden izmed nju umestil v palači na trgu sv. Simeona v Zadru. General Babič, sedanji brigadni v Trebinji, je prvi, ki pa menda nima tolikanj nade, kakor njegov tovariš, Zadarski divizionar, general Blažekovič, kateri se je te dni na Dunaj odpeljal, kamor so ga v posebnih zadevah poklicali. General Blažekovič ima po mnenji nekaterih politikarjev le eno napako, ki pa tudi ni vselej merodajna, in ta je: njegova neprimerna mladost za to najvišje dostojanstvo na Dalmatinskem. To je že res jako tehten vzrok pri ljudeh; a kjer je resna volja in potreba, ondi se ne gleda tolikanj na leta, kakor pa na sposobnost dotičnikov. Zakaj bi toraj divizionar Blažekovič ne bil dober za guvernerja v Dalmaciji, če ima sploh sposobnosti za to. Sicer bi bilo pa tukaj popolnoma odveč, ugibati, ker se bo danes ali jutri tako ali tako kmalo naznanilo.

Zapeljevanje in ščuvanje *galicijskih kmetov*, češ, plemenitaši imajo že orožje pripravljeno, s katerim jih bodo letos o veliki noči poklali, ni brez nasledkov ostalo. V resnici se je nekaj vasi v naglici z orožjem preskrbelo, da bi se razburjenim plemičem vsaj v prvi sili nekoliko vstavljali. Gospodska to videti, se je morala pač po pravici bati, da iz tega ne more nič dobrega nastati; zato si je prizadevala, v prvi vrsti polastiti se ščuvanje, kar se ji je deloma tudi posrečilo. Na dveh krajih so jih polovili in so brezvestni zapeljivci tudi že svojo kazen prejeli. Vseh tičev pa vendarle še nimajo, kajti že zopet se ravno ta bedarija po Galiciji od sela do sela raznaša in širi, da imajo plemiči v resnici orožje že pripravljeno, s katerim mislijo kmete sedaj-le za praznike kar od kraja poklati. Gosposka si temu nasproti ni znala drugače pomagati, kakor da je v Lvov na c. k. namestništvo po pomoč pisala. Namestništvo je poslalo višjega uradnika v razburjene kraje na potovanje, da so razburjeni kmetje iz njegovih ust samih slišali, da vsa razburjenost nima prave podlage. Zlovoljni anarhisti, katerim je lepa sloga hud trn v peti, mislili so na ta

jali in jim kazali pravo pot, ki pelje k lepemu obnašanju in delavnosti. A mladi ljudje morajo se zastoj vzgojevati, dajati jim moramo vsega, kakor bukev, učencikov, obleke, hrane; vsak vé, koliko to stane.“

V začetku preteklega leta je bilo za dečke 32 šol, a to ni bilo nikakor dosti, ne gledé na to, da so te šole le revne koče, v katerih imajo otroci komaj dovolj prostora. Večkrat je moral Mladenov odpraviti stariše, ki so hotli svoje otroke vpeljati v katoliške šole. Pozneje je z žalostjo začul, da so odpravljani otroci brezplačno sprejeti bili v šolah pri razkolnikih. Še bolj pomanjkuje pa dekliških šol. Rusi, Grki in protestanti so jih osnovali, a katoliki nimajo niti ene. In vendar bi bile take šole zelo potrebne. Deklice vzrastejo v največi nevednosti. Ne znajo niti brati, toraj se tudi katekizma ne morejo naučiti. Nameravamo toraj, vstanoviti vzgojevalnico za 300 deklic in v tem trenutji se poganjam za nakup hiše in zemljišča. Dva dobrotnika sta nam dala 10.000 frankov za to dobro delo, a posestnik je hotel imeti za zemljišče 40.000 frankov. Redovnice v Soluni so že vzele nekaj bolgarskih deklic, da jih vzgoje za učiteljice. — Kaj žalostno je, kar pové Mladenov o ubožstvu cerkvá po selskih cerkvah.

Naših vasi je 70, ljudi je po njih 1000 do 5000, mnogo je takih, ki še cerkve nimajo, po nekterih so na pol razpadle, le štiri ali pet krajev ima nove kapele, ktere so katoliki sami postavili. Nahujskana po Grkih, ki so na vso moč razjarjeni bili zaradi zgube svoje oblasti po teh krajih, ponovila je visoka porta svoje povelje, dosihmal neizvršeno, da se morajo namreč vse nekdanje razkolniške cerkve Grkom povrniti. O. Benetti in jaz (Mladenov) sva se bojevala zoper to osodepolno naredbo, in sicer ne brez uspeha in sva pripravljena bojevati se še dalje. Dasiravno je naša stvar zelo v nevarnosti, nismo pa še zgubili zaupanja v božjo previdnost. Vendar moramo prehiteti nasledkom tega ukaza, in kolikor mogoče cerkvá postaviti v krajih, kjer jih dosihmal še ni. Teh cerkvá nam ne bodo mogli vzeti, ker so postavljene na naše stroške.

Ozrimo se nazaj na unijo! Precej ob nje začetku in dalje pri napredku vidimo previdnost božjo. Še pred 30. leti katoliška cerkev prav nič ni imela upanja v Bolgariji. Katolike so sovražili, papeža zaničevali; ljudstvo je bilo nezaupljivo, katoliški misijonar ni znal, kako bi začel, in kar je bilo še najhuje, ves narod je bil zavisen od glave razkolništva in tedaj priklenien na razkol. — Kar

hipoma se premené okoliščine. Najhuji sovražniki katoliške cerkve so delali na to, da so ljudje pristopili v katoliško cerkev, misijonarja, ki je poprej zaman stegoval svoje roke, da bi objel nehvaležno ljudstvo, tega sedaj iščejo in z veseljem poslušajo.

Previdnost božja pa se še bolj kaže v tem, kako je stvar napredovala in rastla, dasiravno je bila toliko preganjana. Za trenotek je bilo videti, da je vse zgubljeno, pa uniji jih ostane zmirom nekaj zvestih in to goriščno zrno raste prečudno, dasiravno mu zmirom preti uima. Tako tudi upamo, da sedanje zmešnjave ne bodo ugonobile unije za stalno, upajmo, da bode Bog blagoslovil trud misijonarjev, da po tolikih poskusih, po tolikem naporu in svobodi, kolikor jih je že bilo zaradi krščanskih narodov pod Turkom, konečno vendar zmaga tista velevlast, ki za more edino le ljudstvo prenarediti in osvoboditi — ta velevlast pa je katoliška cerkev. Dvoje okoliščin je posebno tu omeniti: Leta 1860 je patrijarh Ciril odvrnil nevarnost, posvetil Bolgare za škofe, in jeden teh, Hilarvin, je stopil na čelo Bolgarom. — L. 1870 je razkolniški eksarh bolgarski nastavlil škofe, pokliče jih nazaj in jeden teh, Nil Izvorov, je sedaj nadškof v Carigradu.

način prirediti javno vstajo, s katero bi se bili potem po svoji navadi okoristili.

Bosna si vestno prizadeva, od dné do dné popolneje postajati. Kakor ji je bil iz začetka vsakdo dober za uradnika ondi, samo da je pisati, brati in računati znal, tako si je jela sedaj Bosna zbirati svoje uradnike iz obilnega števila, ki se ji zanje ponuja, in pa tudi zahteva že veliko več od njih, kakor poprej. Posebno je pa vso svojo pozornost obrnila sodniškemu stanu, kjer od mladega naraščaja že vse to zahteva, kakor se zahteva od njega pri nas. Priznati mora vsak, da ima prav, kajti „*justitia regnorum fundamentum*“ (pravica temelj kraljestev), to bi si morala vsaka država zapisati po vseh javnih prostorih in po vseh javnih krajih, ter se potem tudi „*justitiae*“ držati. Kolikani bolj so pa vestni, previdni in modri uradniki za Bosno potrebni, kjer je poleg tolikanj narodnostij nakopičenih tudi več veroizpovedanj, kakor se jih skoraj po celi Avstriji nahaja. Take razmere zahtevajo pa posebno dobro izšolanih sodnikov. Zato se je tudi določilo, da se mora odsej na dalje vsak pravoslovec, kdor hoče v Bosni sodnik postati, podvreči tudi praktični sodnijski preskušnji, h kateri se ne more poprej oglašiti, kakor še le po enoletnem dejanskem delovanju v Bosni, ali pa tudi v državi pri kaki sodnji, državnemu pravdnstvu, finančni prokuraturi ali pa pri državnem fiskalstvu. Vsaj polovica tega službovanja se mora napraviti v Bosni ali Hercegovini, to pa zato, da se dotični kandidat seznaní z ondašnjimi razmerami. Prav tako!

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikolaj dobil je od turškega sultana Nišan-Imtijačev red za pirhe, kar se je vrlému Črnogorecu takoj iz Carigrada v Cetinje naznanilo. Knez Nikolaj se je na to radostno novico precej po brzojavnim potu sultanu zahvalil za odlikovanje, kteremu pravega vzroka ne vé. Sultan je na to v Črnogoro dal telegrafirati, da ga prav srčno veseli, da mu je bilo mogoče ljubega prijatelja in dobrega sosedu s tolikanj imenitnim redom počastiti. Kako se vendar časi in ljudje spreminjajo! Saj ni še tako dolgo, ki bi Turek ne bil dal kristjanu druge odlike in povišanja, kakor k večjemu onega s konopcem ali pa, če bi mu bil glavo odrezal ter jo na kol nabodel! Sedaj je pa ravno narobe. Tisti, ki so poprej sumrno sovražili, si sedaj že več let zaporedoma laskajo in dobrikajo. Lansko leto šel je Črnogorski knez v Carigrad gledat, kako se kaj sultan počuti in je pri tisti priložnosti dobil dragocen lišp za svojo zakonsko polovico; letos pa, ker menda Nikolaj ni vtegnil sam v Carigrad oditi, pošlje mu sultan kar na dom red, ki se je do sedaj le najvišjim Turčinom na prsi pripenjal. No, v politiki je vse mogoče.

Poročali smo že nedavno, da **Rusom avstrijska domobranska postava** silno preglavico dela. Danes nam je dostaviti nekoliko natančnejših novic o tem. Najbolj nemirno kri v celi Rusiji ima menda časnik „*St. Pet. Vedom.*“, ki v Avstriji zaradi nove postave o domobrancih že vse črno vidi. Poleg bodočih domobrancev ima pa ta časnik še prav poseben strah pred grofom Andrassyjem, kterega je v stalno zvezo s sedanjo večino državnega zbora na Dunaji spravil, ki pravi, da bo Andrassy ves svoj vpliv na večino porabil, da bo novo postavo sprejela, za kar se Avstriji ravno silno mudi. Ravno ta naglica je pa veliko bolj sumljiva in za to nevarna, kakor pa vse grške vojne demonstracije v Atenah. Iz te naglice je razvidno, da se na Dunaji kakor tudi v Budapeštu pripravljajo na odločilen, osodepolen korak. Še celó Knotz ji je dobro došel, ker je med svojim govorom tudi povdarjal, da smo jeli z domobranom hiteti, kakor bi že stal „*Hanibal ante portas*“. Če se že avstrijskim poslancem samim naglica sumljiva zdí, s katero domobranci na noge postavljajo, kaj naj si o tej mi, njeni sosedje mislimo? Ko bi bila pač Petrograjska „*tetka*“ vendar premislila, da Knotz po svojem mišljenju že davno ni več Avstrijan, temveč zagrizen izdajalec in Prus, kakoršnih še Bismark nima mnogo pod svojim poveljem, pa bi ne bila tako abotne utemeljitve svojemu sumničenju pridala.

Diplomatična zveza med **Bolgarijo** in **Srbijo** se bode naravnala, ko bode rešeno vprašanje zaradi „*Bregove*“. Bolgarska vlada je začela plačevati odškodnine za stvari, katere je zahtevala v zadnji vojski od prebivalcev. Plačuje ali v gotovini, ali pa v nakaznicah, ki se jemljejo v polnem znesku pri davkarjih.

Prilika nam je, nekoliko zanesljivih sporočil našim čitateljem o **Bolgariji** podati. Eden Dunajskih dopisnikov „*Berliner Tagblatt*“ obiskal je minule dni Hessenskega princa Aleksandra, ki je, kakor znano, oče bolgarskega kneza, in je na Dunaj po oprasku prišel. Le-ta Aleksander razložil mu je jako odkritosrčno ves položaj, kakoršen je sedaj tam doli. Iztočno-Rumelji se bodo sobranja v Sofiji vdeležili le kakor delegatje, kjer bodo razložili želje iztočne Rumelije. Angleži so sicer predlagali knezu, da naj za kneževino skliče običajno sobranje, za iztočno Rumelijo pa nekaj pokrajniški shod, kateri bi bil potem v zvezi z narodnim sobranjem bolgarskim in lahko resolucije sklepal, kakor bi bil hotel in bi si bil lahko uredil notranje razmere, kakor bi se mu bile najboljše zdele. Če se bode to zgodilo, še ni določeno; mogoče, najdati se je, ker tudi Nemčija, Avstrija in Laška želé, da bi se sedanji red na Bolgarskem vresničil. Francozje so gledé Bolgarov ne-

kako neodločni; o njih se ne vé nič kaj natanko, kam da bi se nagnili, če bi se bilo treba odločiti. Prej ko ne na rusko stran. Razmere s Turčijo so na vso moč prijazne postale. Grkom nasproti so Bolgari ledenomrzli in bi bila vojna pogodba, katero je nedavno hotel knez Aleksander s Turki skleniti, naravnost proti Grkom obrnjena, da bi si ne prisvojili kaj turške ali bolgarske zemlje. Kar se pa splošnega položaja tiče, pa ni tako silno nevaren, kakor se sploh opisuje. To se vé, da veljá le toliko časa, dokler car Aleksander ne bo po meču segel, za kterega se sedaj še ne zmeni.

Izvirni dopisi.

S Krškega, 21. aprila. Včeraj dopoldne smo izročili materi zemlji truplo ranjcega g. Hočevarja k večnemu počitku. V ta namen se je zbralo mnogo občinstva ne le iz mesta, ampak tudi iz sosednjih krajev, največ pa iz Ljubljane. Priprostega ljudstva smo sicer malo videli, menda so temu vzrok veliki opraski na polji in po vinogradih, kajti ravno tisti dan je bilo dopoldne lepo vreme — pripravno za delo na prostem.

Iz bele Ljubljane smo opazili pevce „*Filharmoničnega društva*“; zraven teh tudi deputacijo „*Ljubljanskih strelcev*“ in — prve glave nam nasprotne stranke gg.: Dežmana, Šraja, Suppana in še nekaj drugih. Krško je bilo popolnoma na nogah: obe šoli s šolsko zastavo, požarna straža in uniformirana meščanska garda, zadnjih dveh društev je bil pokojnik prvi pokrovitelj, kateri je tudi vsako leto zdatno podpiral. Vencev je bilo mnogo, ki so se odlikovali s krasnimi trakovi in napisi v obeh jezikih. Posebno lepo je bilo videti vrsto šolarjev, ki so nosili pred rakvijo razne vence. Došli pevci filharmonikarji so zapeli pred hišo jedno nemško žalostinko. Na to se je sprevod jel pomikati po mestu v vikarijatno cerkev, kjer je bila slovesna črna maša, pri kateri so Ljubljancani peli dva zbora in solist g. K. Nedvedov „*Bone deus*“, ki pa menda ni prav pripraven za črno mašo. Na pokopališču so zopet zapeli nemški zbor — in med tem se pa vsuje dež ter nas vse navzoče razkropi v mesto domu.

Filharmonične pevce sem zadnjikrat slišal leta 1883 o priliki cesarjevega potovanja po Kranjskem, in že takrat sem jednemu izmed pevcev omenil, da jim manjka dobrega tenorja in drugega basa; izvežbani pa so dobro. Če bi bili domači Krški pevci nastopili, bi se jim gotovo ne bilo treba sramovati. Čemu so se odtegnili, bode bodočnost pokazala. Je bilo od neke strani pravilno, ali ne, ne vem! Pri nas imamo vedno preveč pomislikov in brezobzirnosti, kar pa naši domači stvari nič ne koristi, nasproti pa mnogokrat škoduje.

Pokojni blagi g. Hočevar, največji dobrotnik revežev in podpornik raznih dobrodelnih naprav, kakor tudi največji prijatelj nežni šolski mladini, bode ostal ne le med Krškim prebivalstvom, ampak tudi med vsemi Dolenjci v vednem spominu. Potomci naši bodo njegovo blago delovanje drugače sodili, kakor mi v sedanjih razmerah! Toliko zato, ker smo ranjcemu Hočevarju res dolžni največjo zahvalo, toraj lahko in resnično rečemo: „*De mortis nil nisi bene!*“

—a—

Domače novice.

(Umivanje nog) v tukajšnji stolni cerkvi izvršil je po veliki službi božji premil. knezo-škof gosp. dr. Misija pri sledečih dvanajstih starčkih: Verhovec Matej iz Šmartna pri Savi, Zevnik Pavel iz Senice, Kopač Janez iz Preske, Šušteršič Lovro iz Goričan, Benedik Janez od sv. Katarine, Novak Jožef iz Jarš, Brodnik Jožef iz Ljubljane, Levec Matevž iz Ljubljane, Verbinc Jurij iz Ljubljane, Jošte Janez iz Ljubljane, Jančar Gašper iz Javorja in Pirc Janez iz Ljubljane. Vsi starčki skupaj so nekaj nad tisoč let stari. Opoludne so jih premili knezo-škof s kosilom pogostili.

(Prečastita gospoda patra Maks Klinkowström in Jan. Staré) bota zadnjikrat pridigovala ter svoje govore sklenila velikonočno nedeljo, in sicer prvi ob pol desetih dopoldne in drugi popoldne, kakor po navadi.

(Odborniki), ki so se v začetku tega meseca v dopolnilnih volitvah izvolili za mestni odbor, so se za to dostojanstvo potrdili.

(Mestni zbor Ljubljanski) sklenil je v svoji včerajnji seji, da se vdeleži korporativno procesije

pri vstajenji na veliko soboto v stolni cerkvi, kamor ga je bil g. deželni predsednik povabil.

(Ude Marijne bratovščine) vabi odbor, da se kolikor moč mnogoštevilno vdeležijo vstajenja Gospodovega in procesije na Veliko nedeljo zjutraj ob 1/4. uri v cerkvi Jezusovega Srca pod društvenim banderom.

(Dimnikarska opravila) po vseh poslopjih, ki so v mestnem oskrbništvu, izročila so se za bodoča tri leta tukajšnjemu dimnikarskemu mojstru gosp. Striceljnu z letno nagrado 150 gld.

(Vreme) se je danes kakor nalašč za praznike zjasnilo. Bog daj, da bi tako ostalo.

(„*Molitvenik za dečke in deklice*“), spisal gospod Fr. Marešič, založil bukvoze Iv. Bonač, je ravnokar izšel.

(Baron Pino), državni poslanec koroških Slovencev in bivši trgovinski minister, naselil se je ta teden v Velikovecu na Koroškem.

(O srednjih šolah) je bil razgovor tudi v gosposki zbornici in jako znamenite so besede, ktere je o njih govoril poročevalec vitez dr. Miklošič. Res je, da klasična jezika naj formalnooliko pospesujeta, vendar to, kar je v njih prav olikujočega, to so nekdanji klasiki. Gramatika sama po sebi le malo olikuje, vzlasti ako se razlaga, kakor sedaj, le primerjajoče ali vzajemno, kar pa ne bi se smelo na gimnaziji. Gimnazija naj mladeniču pomaga k temu, da more z védo se pečati na univerzi. Nauk v naravoslovju in v matematiki je pač dober, a po mojih mislih ne tolikanj na gimnaziji; kajti da je kdo res sposoben naravoznanstvu, imeti mora duševne moči že višje izobražene, nego se pripisovati more dečkom. Preobteženje se ne veže s sedanjo upravo, a nastalo je vsled nje, ker se v istini gimnazijskim učencem vcepljujejo vsaktere mogoče reči. Ta presiljava je provzročila, da premnogi mladenči so po opravljeni zrelostni preskušnji napolnjeni z nejevoljo do bukev in si pravijo: Ker se nam je bilo tolikanj učiti, smemo si pač eno leto dati počitka. To je gotovo obžalovati, in jaz moram reči očitno, da tega o nekdanji gimnaziji ni bilo. Tedaj so dijaki prihajali na vseučilišče nekako strastni in so se hoteli vsega učiti. Kar mene tiče, morem le reči, da je vprašanje o srednjem šolstvu sprevelike pomembe. Srednja šola, posebej gimnazija, je v resnici središče omike; iz nje izhajajo oni, ki vladajo potem ljudstvo. Ta stvar se je tudi v odseku posebej obravnavala bolj na tanko, in jaz nočem o njej dalje govoriti. Na vsak način pa mislim, da je preosnova gimnazije vladi med njenimi nalogami morda najvažnejša itd. Tako nekako je po „*Vaterlandu*“ govoril dr. Miklošič, kateri ima opraviti s šolsko mladino od l. 1848 in jo toraj dobro pozna. (Tako je poročal v gosposki zbornici dr. Miklošič, o kterem so najprej pripovedovali česki listi, da je opešal, da mu ginejo moči, a preklicali tega doslej niso, kakor so to radostno storili listi slovenski. Vred.)

(Izdajice nemške.) Minole dni so se zbrali nemški (?) dijaki alias krokarji ali burši v nemškem (?) Mariboru, da so se malo oddahnili po tako težavnem učenju na univerzi. Bile ste to počitniški društvi, Mariborsko in Ptujsko, Franeonia in Carinthia. Tudi Ljubljanska Carniolia je bila vrlo zastopana. Prvi je govoril državni poslanec dr. K. Ausserer. Kaj da je povedal, si vsak čitatelj lahko misli. Bismark, velika Nemčija, enake pravice itd. Najbolj ploskali so pa ti fantalini telegramu poslanca Derschatte, ki se je glasil: „*Zvest, nemško naroden pozdrav vrlim prvoboriteljem za našo občno nemško stvar. Ako se drugi izneverijo, ostanete vse eno vi zvesti ali z vladnem dovoljenjem ali pa tudi brez njega.*“ Tak je ta mož, le dobro si ga moramo ogledati; vsaj je član tiste sodrge, ktera misli, da ima sama ljubezen do domovine, do Avstrije v zakupu. Ali se ne pravi to, mladino kar naravnost pozivati na punt, na veleizdajo? Peljali so se ti možakarji ali kali tudi v Ptuj neslanost svojo prodajat. Med drugimi čvekači se je oglasil tudi Ljubljancan Hauffen, kteremu je bilo že enkrat očitno v družbi sapo zaprlo že pri tretji besedi in svet ni čul tako važnega govora. „*Svet odpusti jim, saj ne vedó kaj delajo!*“

(Za Gorico) je visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev potrdilo podružnico sv. Cirila in Metoda.

(Nova domobranska postava) bode županom in duhovnikom naložila največ dela in pisarij. — Zapisnike oseb za domobrambo obvezanih, imajo sestaviti srenjski predstojniki z duhovniki vred po starostnih razredih začeni pri najvišem do najnižjega. Ti zapisniki morajo zmirom ostati razvidni.

(Velike počitnice na srednjih šolah) bodo tudi na dalje še ostale kakor so sedaj vpeljaue, to je: od srede julija do srede septembra. Bilo je namreč svoje dni govorjenje, da se pri državni vladi pečajo z vprašanjem, če bi ne bilo umestno velike počitnice preložiti na čas od 1. julija do 1. septembra. Vlada se je izrekla, da ne, in je naučno ministerstvo v tem smislu podučilo vse c. kr. deželne šolske svete. — Gledé šolskih počitnic med letom n. pr. o velikonoči in o binkošti naj bi se svetovalo novemu naučnemu ministru, naj jih vrvná tako, da se šole prično v četrtek, ne pa v sredo dopoldne, kedar popoludne spet praznujejo. Samo zarad pol dneva — pa so počitnice dokaj pokazene. Hvalno vbrane so o božiču.

(Umrl je) g. Franc Ovetko, župnik v pokoji, nekda biviš pri sv. Barbari pri Vurbergu v 71. letu starosti.

(Starokatoliki na Štajarskem) imeli so dne 17. aprila v Gradci zbor, pri katerem se je konstutovalo njihovo društvo, ki 500 udov šteje. Pridigoval jim je profesor Lögner iz Dunajskega Novega mesta tako neslano, da ga je moral navzoči policijski komisar večkrat opozoriti na paragrafe kazenskega zakonika, s katerimi bi ga moral soznati, če bi tako nadaljeval.

(V Tržaški mestni zastavljevalnici) vršil se je včeraj pregled zastavljenih dragocenosti in je dotična komisija zapazila, da jih mnogo manjka. Uradnike, ki so ondi službovali so takoj odpustili in izneverjenje sodnji objavili.

(V delavskem podporem društvu v Trstu) je zadnjo nedeljo predaval g. Ivan Resman o Slovenstvu v Trstu in o Slovanstvu sploh. Glavni namen njegovega predavanja je bil spodbujati naše ljudstvo, da se v vsaki priliki in povsod poslužuje svojega maternega jezika, in da bi se naši ljudje držali gesla: Svoji k svojim. Prav hvaležni smo gospodu predatelju, pravi „Edinost“, za njegov poduk. Osobito nam je bila po godu ona opazka, oziroma opomin do slovenskih mater v Trstu, naj svoji deci koj začetkom vcepijo v srca ljubezen do naroda in do njih jezika, da se ne bodo potem mogli izgovarjati, da otroci nečejo govoriti in da se sramujejo.

(Nesreča na Hrpeljski železnici.) Ni dolgo, ko se je delavec z Tominskega ubil na Hrpeljski železnici, v ponedeljek popoludne pa je zidar J. Furlan iz Tomina padel z nekega zida, ne daleč od sv. Andreja in se nevarno pobil, odnesli so ga v bolnico. Kdo je kriv toliki nesreči, ali dalavci, ali podjetniki?

Razne reči.

— Presvitli cesar bode prišel na veliko-nočno nedeljo v Budapešto in se bode tam mudil dalj časa. Pričakujejo tudi cesarico in nadvojvodino Valerijo v ogerskem glavnem mestu.

— V Varšavi na Poljskem bodo začeli graditi velike barake za vojake, iz tega sklepa, da se ima posadka pomnožiti.

— V Brindisi na Laškem je zbolelo od 19. do 20. aprila 6 ljudi za kolero, izmed teh sta umrla dva; tudi v bližnjih vaséh ljudje boleha za kolero. V Benetkah so zboleli trije za kolero, izmed teh sta umrla dva. Tudi iz Chioggi-je in Cavargerije se čuje o ti bolezni.

— Obsojena anarhista. Vrednika: Duequerry in Roche, ki sta šla v Decazeville štrajkovce hujskat, sta bila pri sodnji v „Villefranche“ obsojena na petnajst mesecev ječe, češ, da sta delavce nahujkala. Zato velika nejevolja v „Izraelu“ zoper vlado. Anarhisti zahtevajo, teh eden mora priti v zbornico, ko se je Rochefort odpovedal, žreb naj razsodi to med njima. V ljudskem zboru so sklenili, da naj se vsi časnikarji, listi in kolovodje združijo in naj delajo za Roche-ta ali Duequerry-ja.

— Nemci v Kamerunu. Ta naselbina na zahodnem bregu Afrike, skoraj 50° severne širjave, je čast. bralcem „Slovenca“ več ali manj znana. Nemški potovalec dr. Nachtigal je hotel tje spraviti katoliške misijonarje iz Gabuna, kjer je videl, koliko dobrega tam storé. Misijonarji so bili pripravljeni tje iti, nemška cesarica in prestolonaslednik sta se zanimala za ta načrt, a v Berlinu sta bila na merodajavnem kraju zavržena in katoliški misijon ima malo upanja naseliti se v teh krajih. — Kamerun je tako imenovana „oljnata reka“. Tako se imenuje reka, ob kateri se pri nji izlivu evropski kupei po menji kupujejo palmovo olje od domačinov, zarad tega imajo tam stalne naselbine. Olna palma ima več šopkov žolto-rudečih, oreh debelih sadov, ki so znotraj mesnati in imajo trdo jedro. Iz tistih sadov dobivajo zamorci prav na priprost način, ko tlačijo te sadove v jamah in jih stiskajo, palmovega olja, lepljivo, rumeno tekočino. Razen palmovega

olja prinašajo murini tudi slonove kosti, palmovih zrn, ebenovega lesa in hočejo za to imeti tkanine, rumo, tobaka, nožev, pušek itd. Ta menja je sicer koristna, a strašno dolgočasna. Ko so se za kup pogodili, začne si morin zbirati sedaj to, sedaj uno, ali kakor po domače pravimo, ne vé, ali bi prejo prodal, ali dal platno delat. Pri tem mora kupčevalec dobro paziti, murini so tatje prve vrste. Zato imajo za kupčijo ladije, ktere so po rekah zasidrane, ker jih je lažje obvarovati pred tatovi, nego poslopja na kopnem. — Bile ste že dalje časa tam tvrde: Waerman, Jantzen in Thormählen iz Hamburga. Obe tvrdki ste nakupili ob Bimbis tri kraje in na Kamerunu mesta treh kraljev: Bell, Aqua, Deido. S privoljenjem nemškega kanclerja so razvili tu nemško zastavo 21. julija 1884. To je vznemirilo angleške trgovce, in mogoče, da so ti nahujskali prebivalce onih krajev, ki se niso hotli podati pod nemško varstvo, da so se vzdignili zoper one pod pruskim varstvom. Iz preprirov je prišlo do vojske med temi ljudmi in med zamorci, ker so se pruski mornarji vmes vtikali in pokazali, kako znajo Prusi izvrševati pokroviteljstvo nad zamorci.

Telegrami.

Dunaj, 22. aprila. „Wr. Ztg.“ objavlja imenovanje generala Blažekoviča za Dal-matinskega guvernerja.

Berolin, 22. aprila. „Norddeutsche Allg.“ prinaša obširen članek o pomenljivosti avstrijske domobranske postave in takole sklepa: Nemčija sme pač z veseljem pozdravljati novo bojno moč prijateljskega zaveznika soseda zarad tolišnjega podkrepljenja med-sobojne zveze po vpeljavi domobrana. Ob enem mora pa domoljubni sklep dotičnih postavodajalnih faktorjev, s katerim so to novo postavo sprejeli, prav iz sreca pohvaliti.

Lvov, 21. aprila. Do včeraj popoludne našli so v Stryju 17 ožganih trupel, pa jih bodo še več, ker so razvaline še le razkopavati jeli.

Umrli so:

V bolnišnici:

19. aprila. Anton Bohinec, dninar, 43 let, jetika.

Tuji.

20. aprila.

Pri **Mallcu**: Mannheim, trgovec, iz Berlina. — Blumenstock in Hirschmann, trgovca, z Dunaja. — J. Hiebl, ravnatelj, iz Ulmerfelda. — Kajetan Unger, trgovec, iz Grada. — Henrik Berthold, e. k. kapitan, iz Trsta. — Janez Koblar, e. k. uradnik, iz Reke. — Mülitz, zasebnik, iz Gorice. — F. pl. Lorang, e. k. poročnik, iz Trbiža. — Jeuniker, uradnikova soproga, iz Novega mesta.

Pri **Stonu**: Viljem Putzker, trgovec, z Dunaja. — H. Pydló, popotnik, iz Brna. — Vitalo Besso, zasebnik, iz Trsta. — Johann Kosan, gymn. suplent, iz Maribora. — Dr. Josip Namesnigg, odvet. kandidat, iz Štajarskega. — Janez Binder, e. k. major v pok., iz Kranja.

Pri **Tavčarji**: Elizabeta Ráler, blagajn., iz Grada. Janez Zupane, profesor, iz Zagreba. — Anton Kušlan, slikar, iz Novega mesta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Lucija Odlazek, zasebnica, iz Žabnice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Artur Lemisch, pravoslovec, iz Innsbrucka. — Edvard Munichreiter, medicinar, iz Trsta. — Fanni Volska, majorjeva soproga, iz Maribora. — Ana Pintar, hišinja, iz Borovelj.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Schröder, knjigotržec, iz Ljubljane.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osočni vlaki				
Postaje	št. 918	št. 1714	št. 1716	št. 1712
	po noči	zjutraj	dopoludno	zvečer
Ljubljana j. k.		6:40	11:40	6:35
Ljubljana R. k.		6:44	11:45	6:39
Vižmarje		6:53	11:55	6:48
Medvode		7:4	12:7	6:59
Loka		7:17	12:21	7:12
Kranj		7:31	12:38	7:26
Podnart		7:48	12:56	7:43
Radovljica		8:5	1:14	8:—
Lesce		8:12	1:24	8:8
Javornik		8:29	1:46	8:25
Jesenice		8:39	1:57	8:33
Dovje		8:56	2:18	8:49
Kranjska gora		9:21	2:48	9:11
Rateče-Bela Peč		9:37	3:3	9:24
Trbiž		9:55	3:20	9:38
Trbiž		3:58	11:7	3:39
Thörl-Maglern		4:11	11:17	3:52
Podkloster		4:25	11:27	4:6
Fürnitz		4:40		4:22
Toplice Beljak (ostaj.)				
Beljak dr. ž. (ostaj.)		4:54		4:37
Beljak j. k.		4:58	11:50	4:41
	zjutraj	dopoludno	popoldno	zvečer

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
21.	7. u. jut.	728.77	+ 9.8	sl. vz.	oblačno	
	2. u. pop.	731.17	+11.6	sl. vz.	oblačno	0.50
	9. u. zveč.	734.27	+ 8.4	sl. vz.	oblačno	

Oblačno in nekoliko dežja. Srednja temperatura gorkote 9.9° C., za 0.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 75 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 70 „
Akoije avstr.-ogerske banke	875 „ — „
Kreditne akoije	287 „ — „
London	126 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 08 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 85 „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani

(13)

se dobiva

Okrožnica

Njih Svetosti papeža Leona XIII.

Krščanski uravnavi držav.

Obsega 32 strani v osmerki in velja 6 kr., kdor jih naroči več skupaj jih dobí še ceneje.

Krasne podobice in molitveni lističi,

ktore ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Spomini prve svete spovedi:	100 kom.
1. Svitli (bronzirani)	1.—
2. Črni	1.—
Spomini svete birme:	
1. Svitli (bronzirani)	—80
2. Na debelem papirji z lepim oljnatim tiskom (brez teksta)	7.—
Spomini prvega sv. obhajila:	
1. Svitli (bronzirani)	—80
2. Črni	1.—
3. Pobarvani	2.50
4. Na navadnem papirji lepo pobarvani	3.60
5. Na žipkastem papirji z lepim barvenim tiskom	4.50
6. Na debelem papirji z lepim oljnatim tiskom	7.50
7. Ravno tiste na še lepšem papirji	8.—
8. Veča oblika za okvir	10.—
9. Lep ksilografični barvotisk: „Kristus s presveto hostijo“ po načrtu baronije Oer, v veliki obliki za okvir	25.—
Molitve, ktore naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tihi sv. maši	3.—
Kratke molitve in zdihljeji	3.—
Zaveza Marijine ljubezni ali velika bratovščina prečast. Device Marije	1.—
Sv. Ciril in Metod	1.50
Bratovščina naše ljube Gospé	3.—
Jezus! usmili se mene	1.50
Bratovščina sv. Dizma	3.—
Bratovščina presv. Sreca Jezusovega	1.50
Bratovščina sv. brezmadežnega Sreca Marijinega	1.50
Glej to Sree, ktero je ljudi tolikanj ljubilo!	4.—
Nadbratovščina Matere Božje Tolažnice	1.50
Bratovščina Božjega Sreca Jezusovega	1.50
Apostolstvo molitve	1.50
Listek bratovščine živega rožnega venea 1 roža — 15 listov 60 kr.	

Razun tega imamo jako lepo, na kartonu v barvah tiskano podobo Jezusovega Sreca, z rinčico, da se lahko na steno obesí. Okoli Sreca je napis: „Stoj! Sree Jezusovo je z menoj! — Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Spodaj: „Blagoslovil bom hiše, v kterih je podoba mojega sv. Sreca izpostavljena in čiščena.“ Ta podoba je posebno ugodna za spominska darila in ji je cena (100 kom. za 1 gl.) jako nizka. (2)

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osočni vlaki				
Postaje	št. 901	št. 903	št. 937	št. 917
	zjutraj	popoldno	popoldno	zvečer
Beljak j. k.	6:39	4:42	5:8	10:50
Beljak dr. ž. (ostaj.)			5:14	11:—
Toplice Beljak (ostaj.)				
Fürnitz			5:30	11:16
Podkloster		5:7	5:50	11:41
Thörl-Maglern			6:3	11:58
Trbiž	7:19	5:26	6:16	12:14
Trbiž	št. 1711	št. 1713	št. 1717	
Trbiž	7:28	6:20	12:36	
Rateče-Weissenfels	7:44	6:39	1:1	
Kranjska gora	7:57	6:53	1:22	
Dovje	8:22	7:19	1:55	
Jesenice	8:41	7:41	2:23	
Javornik	8:47	7:48	2:30	
Lesce	9:6	8:13	2:56	
Radovljica	9:12	8:21	3:3	
Podnart	9:29	8:44	3:27	
Kranj	9:45	9:3	3:47	
Loka	9:59	9:20	4:6	
Medvode	10:12	9:34	4:21	
Vižmarje	10:23	9:46	4:34	
Ljubljana R. k.	10:31	9:55	4:44	
Ljubljana j. k.	10:35	10.—	4:50	
	dopoludno	zvečer	zjutraj	

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.